

Бондаренко Н. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА**

В сучасних умовах актуального значення набуває управління основними фондами, як інструмент ефективного функціонування підприємств різних організаційно-правових форм. Діяльність підприємств повинна бути рентабельна, а метою кожного виробництва є отримання прибутку. Досягнення цієї мети залежить від величезної кількості чинників, воно пов'язане із фінансовими можливостями, використанням високих технологій, технічною оснащеністю підприємства, а так само з загальною організацією виробництва.

Важливим чинником збільшення обсягів виробництва на промислових підприємствах, здобуття ними конкурентоспроможних позицій на ринку вважають рівень і якість його забезпеченості основними фондами необхідного складу і кількості, максимально ефективного використання основних засобів. Ці фактори впливають на загальний фінансовий стан, конкурентоспроможність продукції, обсяги її виробництва, її якість, сортність, асортимент. Як свідчать дані статистичної звітності «більшість українських підприємств застосовують зношене, застаріле обладнання (середній коефіцієнт зношеності основних засобів досягає майже 50%) та фактично не відбувається інтенсивного оновлення основних засобів (середній коефіцієнт введення ОЗ навіть не досягає 10%)» [1, с.213].

Всі основні фонди підприємства ділять на невиробничі і виробничі, які розрізняються за цілою низкою властивостей. Виробничі фонди, зазвичай задіяні під час надання послуг або ж при виготовленні підсумкової продукції, серед яких можуть бути всілякі передавальні пристрої, машини, верстати і прилади. Друга категорія основних фондів, так звані невиробничі, не має такої специфіки і до неї зараховуються дитячі сади, житлові будинки, розважальні клуби, медичні поліклініки, стадіони, і навіть санаторії.

Ринкові умови діяльності вимагають прискореного і розширеного оновлення основних фондів, постійного підвищення технічного рівня, високої ефективності використання, яка прямо впливає на результативність діяльності підприємства.

Здобутком сучасної економічної науки є вагомий напрацювання підходів до аналізу ефективності використання основних фондів. Визнаним і широко поширеним є підхід, згідно з яким показники ділять на два види[2, с. 314]:

- характеризують стан (якісний і кількісний), рух, відтворення основних фондів;
- характеризують рівень ефективності використання основних фондів.

На сьогодні всі основні фонди враховуються фахівцями у вигляді виразу натуральної матеріальної вартості кожного окремого об'єкта. При цьому облік

здійснюється на основі натурального вираження балансу обладнання і технічного складу, який також використовується для розрахунків виробничої потужності підприємств, обчислення ступеня зносу засобів і встановлення строків поновлення. Експлуатацію основних фондів обмежено терміном їх служби, після закінчення якого вони зношуються, що породжує необхідність їх оновлення або заміни. Знос основних виробничих фондів в економіці відбувається в двох видах – фізичний і моральний. Фізичний знос основних фондів в сфері виробництва відбувається нерівномірно. Вони можуть зношуватися повністю. Тому тривала експлуатація основних виробничих фондів, причому неефективна, призводить ще й до морального зносу, який відбувається наступним шляхами:

- за рахунок зниження вартості вироблених аналогічних фондів або за рахунок скорочення суспільних витрат на їх виробництво;

– за рахунок використання продуктивніших і економічно ефективніших об'єктів.

Як тільки основні фонди зношуються їх потрібно замінити. В сучасній економіці більш проблемним є моральний знос, тому що на ринку з'являються нові види обладнання з кращими умовами експлуатації і вони роблять заміну старого обладнання ще більш актуальною, ще до його фізичного зносу.

Підвищення ефективності використання основних виробничих фондів на підприємстві можливо досягти за рахунок:

1. підвищення інтенсивності їх використання;
2. збільшення їх екстенсивного навантаження;
3. забезпечення пропорційності та змінності у їх роботі;
4. ефективного і дієвого контролінгу [3].

Таким чином на сьогодні існує багато проблем з оцінкою і використанням основних фондів, проте є дієві й ефективні методи їх розв'язання, які дозволяють підвищити ефективність їх використання, це дозволить збільшити прибутки, що є головною метою кожного сучасного підприємства.

Список використаних джерел:

1. Череп А. В. Ефективність використання основних фондів підприємства *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2015. № 6. С. 212-215.
2. Мацибора В.І. Економіка підприємства :навч. посіб. для вузів. Київ. 2008. 314 с.
3. Чорна І.О. Ефективність використання основних виробничих фондів та розробка пропозицій щодо їх поліпшення. Електронний ресурс. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_ep/2009_2/files/Econ_02_2009_Chorna.pdf